

## بررسی تأثیر استفاده از ابزارهای تحت وب در آموزش زبان انگلیسی در ایران

رضا خانی<sup>۱</sup> و مهناز بغیاری<sup>۲</sup>

<sup>۱</sup>دانشیار گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ایلام، (نویسنده مسئول)

پست الکترونیکی: khani\_reza@yahoo.com

<sup>۲</sup>کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ایلام

**چکیده:** استفاده از ابزار وب مبنا با هدف ایجاد فضایی مؤثر و پویا در امر آموزش به طور کلی و در آموزش زبان انگلیسی به طور خاص در حال گسترش است. علی‌رغم گستره وسیع ابزارهای تحت وب موجود هنوز آن چنان که شایسته است، ابزارهای مفید و مناسب برای افزایش سطح زبانی فراگیران در حوزه آموزش زبان انگلیسی ارائه نشده است. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان تأثیر ابزارهای وب ۲ در آموزش زبان انگلیسی در ایران انجام شده است. در این راستا در مطالعه حاضر تلاش شد تأثیر برخی از ابزارهای تحت وب از جمله وبلاگ‌ها، ویکی‌ها، سرویس‌های ایمیل، شبکه‌های اجتماعی، و پادکست‌ها و وادکست‌ها بر چهار مهارت اصلی زبانی - گفتاری، شنیداری، نوشتاری و خواندن و درک مطلب - مورد بررسی قرار گیرد. تحقیق در یکی از آموزشگاه‌های شهر ایلام و با ۷۱ زبان‌آموز در سه مقطع ابتدایی، متوسط، و پیشرفته در دو گروه آزمایشی و کنترل صورت گرفت. زبان‌آموزان گروه آزمایش، از طریق ابزارهای ذکر شده به مدت دو ماه تحت آموزش وب ۲ قرار گرفتند. در گروه کنترل از شیوه‌های آموزش متداول استفاده شد. نتایج به دست آمده تأثیر مثبت ابزارهای وب ۲ را در سطوح متوسط و پیشرفته نشان می‌دهد. به علاوه، بیشترین تأثیر به ترتیب در افزایش مهارت خواندن و درک مطلب، نوشتاری و شنیداری مشاهده شد. قابل ذکر است که تأثیر مورد نظر در سطوح ابتدایی چندان مشهود نیست.

**واژگان کلیدی:** ابزارهای وب مبنا، آموزش زبان انگلیسی، مهارت‌های زبانی.

## Investigating the Efficacy of Web 2 Tools on Language Pedagogy in Iran

Reza Khany<sup>1</sup> and Mahnaz Boghayeri<sup>2</sup>

<sup>1</sup>Associate Prof. of English Literature of Ilam Uni.

<sup>2</sup>M.A. of English Education of Ilam Uni.

Using web 2.0 tools in education in general and language learning in particular for creating an active learning environment is getting momentum these days. With all these, however, and despite the wide range of available web 2 tools, these tools have not been used properly to improve language learning and teaching in the Iranian context. Accordingly, this study investigates the efficacy of web 2 tools for language learning in the western city of Ilam, Iran. To this end, the effect of some web 2 tools, such as blogs, wikis, e-mail service, social networks, podcasts and Podcast's on four different language- speaking, listening, writing, and reading comprehension was investigated. The study was conducted in a language institute in Ilam on 71 language learners who were assigned to elementary, intermediate, and advanced levels and were divided into experimental and control groups. Learners in the experimental group were taught English with web 2 tools for two months, while the control group was taught through the classical teaching methods currently used in the country. The results showed the effectiveness of applying web 2 tools on intermediate and advanced levels, while the elementary level did not show any significant progress. Regarding the skills, the tools examined were found to have more positive effect on reading, writing, and listening skills.

**Key Words:** Web 2, Tools, English Language Learning and Teaching, Language Skills.

## ۱- مقدمه

امروزه فناوری وب مینا، با گذار از وب ۱ به وب ۲ به زندگی روزمره مردم گره خورده است. وب ۲ شامل ابزارهای متفاوتی است که به افراد امکان برقراری ارتباط و همکاری مؤثر، انتشار محتوا به صورت جمعی و به اشتراک گذاری تصاویر، فایل‌های صوتی و تصویری را می‌دهد. متعاقباً استفاده از ابزارهای وب ۲ در امر آموزش به منظور ایجاد فضای آموزشی پویا بسیار فراگیر شده است.

فناوری وب ۲ موقعیت‌های فراوان و فواید بالقوه‌ای را برای دانش‌آموزان فراهم می‌کند. در شرایطی که مدرس و کلاس درس تنها محیطی برای یادگیری زبان خارجی را تشکیل می‌دهند، ابزار وب ۲ محیط دیگری برای فعالیت‌های جذاب، و تضمین دانش‌آموزمحوری و پویایی محیط آموزشی ارائه می‌کند. همچنین این ابزارها موقعیت‌هایی برای تمرین مهارت‌های نگارش، درک مطلب، مکالمه و شنیداری داخل و خارج از کلاس را فراهم می‌کند. از زمان معرفی مفهوم وب ۲ توسط داری دینوچی در سال ۱۹۹۹، مطالعات فراوانی مبنی بر به کارگیری ابزارهای مذکور در آموزش زبان دوم انجام شده است [۱-۸].

ابزارهای وب ۲ گستره وسیعی از قبیل بلاگینگ [۹ و ۱۰]، میکروبلاگینگ [۱۱-۱۳]، شبکه‌های اجتماعی [۱۴-۱۷]، ویکی‌ها [۱۸-۲۰]، پادکست و وادکست‌ها [۲۱ و ۲۲] و سرویس‌های ایمیل دارند [۲۳-۲۵].

به عقیده بران زبان‌آموزان می‌توانند در یادگیری، ابداع، مشارکت و ارتباط با سایر مردم دنیا بدون محدودیت زمانی یا سنی از تکنولوژی وب ۲ سود برند. وی این‌گونه استدلال می‌کند که زبان‌آموزان می‌توانند دانش زبانی خود را به طور مشترک و در فضاهای پویا محک بزنند و این عمل، خصوصاً برای زبان‌آموزان با اهداف ویژه، می‌تواند بسیار سودمند باشد [۴]. در مطالعه‌ای دیگر، پاپ به انگیزه، اعتماد به نفس و خصوصیات فردی به عنوان عوامل مهم در یادگیری تعاملی زبان انگلیسی اشاره می‌کند. بر اساس یافته‌های وی در دانشجویانی که با استفاده از ابزارهای وب ۲ آموزش دیده بودند، این عوامل شاخص‌های بالاتری داشت. او با اشاره به برخی فواید برنامه‌های آموزش زبان وب مینا از قبیل ارتباط متقابل صحیح با هم‌تایان در خارج از فضای کلاس، افزایش مهارت شنیداری به دلیل آشنا شدن با لهجه‌های متفاوت،

تمرین مهارت‌های تفکر بازتابنده و ارائه بازخورد، عدم محدودیت مکانی و زمانی، نتیجه می‌گیرد، آموزش و یادگیری زبان انگلیسی از طریق ابزارهای وب ۲ به مراتب مؤثرتر از فراگیری تعاملی به روش کلاسیک است [۵]. به عقیده یانگ فراگیری زبان انگلیسی از طریق ابزارهای وب ۲ می‌تواند باعث افزایش دانش فراگیران در دیگر زمینه‌ها از جمله رایانه، بهبود قابلیت‌های زبانی آنها، افزایش علاقه آنها به امر آموزش و ایجاد احتمالات و گستره یادگیری وسیعی گردد [۲].

در حوزه آموزش زبان، تعدادی از این ابزارها بیشتر مورد مطالعه محققین قرار گرفته است که از میان آنها می‌توان به ویکی‌ها، بلاگ‌ها، سرویس‌های ایمیل، شبکه‌های اجتماعی و پادکست‌ها اشاره کرد. ثرون و پین، وبلاگ را به عنوان محیطی که مطالب اشتراکی را به صورت زنجیروار و بر اساس تاریخ و زمان نشان می‌دهد تعریف می‌کنند [۹]. وبلاگ‌ها معمولاً قسمت‌های ویژه‌ای برای نظرات خوانندگان دارند که از طریق آن نویسنده وبلاگ و خوانندگان می‌توانند با هم در مورد موضوعات به اشتراک گذاشته شده بحث کنند [۲۵]. فلتا و سابتر در پژوهش خود به تأثیر وبلاگ‌نویسی بر افزایش میزان مهارت نوشتاری پرداختند. آنها دریافتند که وبلاگ-نویسی می‌تواند باعث ایجاد انگیزه در نگارش شود و این انگیزه در نوشتن متون روان و صحیح مؤثر است که به افزایش مهارت نگارشی می‌انجامد [۶].

از دیگر ابزارهایی که می‌تواند در آموزش زبان انگلیسی برای زبان‌آموزان مفید واقع شود، ویکی‌ها هستند. ویکی‌ها انعکاس کار گروهی نویسندگان مختلف و جمع‌آوری صفحات مرتبط وب است [۱۸] که برخلاف وبلاگ، برای نویسندگان مختلف توانایی ویرایش و حذف مطالب را فراهم می‌کند [۱]. پارکر و چاو عقیده دارند که ویکی‌ها می‌توانند در یادگیری تعاملی مورد استفاده قرار گیرند [۱۹]. گکجرسلان و ازجان در تحقیقی بیان می‌کنند که ویکی‌ها از یادگیری مشارکتی و سازنده در کلاس پشتیبانی می‌کنند و قابلیت تولید مشترک اطلاعات در کلاس‌های درس و اشتراک‌گذاری یادداشت‌های کلاس برای بحث پیرامون موضوع را دارند [۲۰].

شبکه‌های اجتماعی از دیگر ابزارهای وب ۲ هستند که با مرتبط ساختن افراد با یکدیگر، امکان همکاری و تبادل اطلاعات را برای کاربران فراهم می‌سازند [۱۵]. امروزه

بررسی تأثیر استفاده از ابزارهای تحت وب در ...

تأثیر برخی ابزارهای وب ۲ در آموزش زبان انگلیسی در ایران پرداخته است.

## ۲- روش تحقیق

جهت رسیدن به اهداف این تحقیق سؤالات زیر اساس پژوهش قرار گرفته است.

۱- تا چه اندازه سطح زبانی شرکت‌کنندگان در این تحقیق، در استفاده از ابزار وب ۲ مؤثر است؟

۲- آیا بین سطح زبان فراگیران زبان انگلیسی در ایران و به کارگیری فن‌آوری وب ۲ رابطه‌ی معناداری وجود دارد؟

تحقیق حاضر با هدف بررسی تأثیر استفاده از فن‌آوری وب ۲ بر آموزش زبان انگلیسی به روش تجربی انجام شده است.

**حجم نمونه:** نمونه مورد پژوهش شامل ۷۱ زبان‌آموز دختر یکی از مؤسسات خصوصی شهر ایلام در سه سطح زبانی ابتدایی، متوسط و پیشرفته بود. ابتدا آزمون تعیین سطح آکسفورد از زبان‌آموزان گرفته شد و بر اساس نمره به دست آمده زبان‌آموزان به سه گروه ابتدایی، متوسط و پیشرفته تقسیم شدند که هر گروه در هر یک از سطوح ذکر شده به طور تصادفی به دو گروه آزمایشی و کنترل تقسیم شدند. دامنه سنی زبان‌آموزان بین ۱۵ تا ۲۳ سال بود.

**ابزار پژوهش:** در راستای رسیدن به اهداف این پژوهش، آزمون تعیین سطح آکسفورد به عنوان پیش‌آزمون جهت تعیین سطح زبان‌آموزان و اطمینان از یک‌نواختی سطح مهارت زبان‌آموزان و آزمون پیشرفتی که توسط نویسندگان این پژوهش طراحی شده بود، به عنوان پس‌آزمون به کار گرفته شد. همچنین در طول دوره آموزشی، برخی از ابزارهای وب ۲ از قبیل ایمیل، ویکی‌ها، وبلاگ، پادکست‌ها، و شبکه‌های اجتماعی جهت آموزش زبان‌آموزان گروه آزمایشی مورد استفاده قرار گرفتند.

برای گردآوری داده‌ها، گروه‌های آزمایش به مدت یک ترم آموزشی، متشکل از ۱۶ جلسه از طریق ابزارهای وب ۲ تحت آموزش قرار گرفتند. انتخاب ابزارها به دو روش انجام شد: ابتدا از طریق پرسش‌نامه‌ای آزمایشی میزان آشنایی زبان‌آموزان با ابزارهای مختلف وب ۲ سنجیده شد و سپس با توجه به ادبیات موجود در این حوزه، رایج‌ترین ابزارها برای انجام این پژوهش انتخاب شد. ابزارهای انتخاب شده عبارت

استفاده از شبکه‌های اجتماعی از قبیل فیس‌بوک و توئیتر در میان جوانان رواج پیدا کرده است [۱۷]. علی‌رغم بدبینی نسبت به استفاده از شبکه‌های اجتماعی در کلاس درس و مقاومت در برابر آن، مدرسین زبان تلاش‌های بسیاری برای شناخت و کاربرد این ابزار در کلاس نموده‌اند تا به بهتر شدن تدریس و ارتقای مهارت‌های زبانی فراگیران کمک کنند [۱۴].

پادکست‌ها فایل‌های صوتی هستند که کاربران می‌توانند آنها را تولید کنند و در اینترنت به اشتراک گذارند [۲۱].

پادکست‌ها، همانند وبلاگ‌ها و ویکی‌ها، در واقع مکملی برای دیگر ابزارهای وب ۲ به حساب می‌آیند که مطالب آنها توسط کاربران انتشار می‌یابد. امروزه استفاده از پادکست‌ها به عنوان ابزارهای کمکی و مروری که می‌توانند باعث بهبود مهارت زبانی فراگیران بشود، مورد پذیرش قرار گرفته‌اند [۸]. هلسن عقیده دارد که پادکست‌ها تأثیر مثبتی بر محیط آموزشی دارند و افزایش مهارت شنیداری از واضح‌ترین فایده‌های استفاده از این ابزارها به شمار می‌آید [۲۲].

سرویس‌های پست الکترونیک، ایمیل، از دیگر ابزارهای وب ۲ است که می‌تواند در آموزش زبان انگلیسی مفید واقع شود. ایمیل‌ها شرایطی را فراهم می‌کنند که زبان‌آموز می‌تواند آنچه در کلاس آموزش دیده است را در محیط بیرون از کلاس تجربه و با افرادی که به زبان مقصد صحبت می‌کنند، ارتباط برقرار کند [۲۳]. مطلب‌زاده در مطالعه‌ای در مورد استفاده از ایمیل در تمرینات کلاس‌های درک مطلب، به این نتیجه رسیده است که استفاده از ایمیل می‌تواند تأثیر چشم‌گیری بر بهبود درک مطلب زبان‌آموزان ایرانی داشته باشد [۲۴].

علی‌رغم مطالعات فراوانی که در مورد به کارگیری ابزارهای وب ۲ در آموزش زبان انجام شده است، به نظر می‌رسد که این رشته همچنان فاقد یک نظریه واحد در به کارگیری ابزارهای وب ۲ در آموزش زبان و محدوده‌ای که در آن این ابزار به کار رود، است. همچنین به دلیل محدودیت‌های فرهنگی و اجتماعی، انجام مطالعات بیشتر به منظور مشاهده چگونگی تأثیر این عوامل بر موفقیت یا عدم موفقیت استفاده از ابزارهای مذکور در فرهنگ‌ها و زبان‌های متفاوت، کاملاً ضروری به نظر می‌رسد. در این راستا، این پژوهش به بررسی

جدول ۲- تفاوت میانگین مهارت شنیداری در سطوح مختلف

سطح معناداری	f	مربع میانگین	df	مجموع مربع	
۰/۰۰۰	۱۹۰/۸۸۳	۵۰۵۹/۷۴۱	۵	۲۵۲۹۸/۷۰۳	بین گروهی
		۲۶/۵۰۷	۶۵	۱۷۲۲/۹۵۹	میان گروهی
			۷۰	۲۷۰۲۱/۶۶۲	مجموع

\*در سطح  $> 0.05$  معنادار است.

جداول شماره ۱ و ۲ میزان تأثیر استفاده از ابزارهای وب مبنای به خصوص وادکست‌ها و پادکست‌ها، را بر مهارت شنیداری گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل نشان می‌دهد. همان‌طور که از نتایج به دست آمده از این جداول می‌توان استنباط کرد، میانگین دو گروه کنترل و آزمایش در دو سطح متوسطه و پیشرفته دارای تفاوت معنادار است در حالی که این تفاوت در سطح ابتدایی معنادار نیست. از سویی دیگر تفاوت میانگین دو گروه کنترل و آزمایش در دو سطح متوسطه و پیشرفته حاکی از تأثیر بهتر استفاده از ابزار وب مبنای در سطح متوسطه در مهارت شنیداری است.

جدول ۳- آزمون ANOVA برای مهارت گفتاری

سطح معناداری	انحراف استاندارد	تفاوت میانگین	گروه	گروه
۰/۸۵۹	۲/۱۶۱	۰/۳۸۵	کنترل ابتدایی	آزمایشی ابتدایی
۰/۰۰۰	۲/۲۵۳	۱۰/۳۹۴*	کنترل متوسطه	آزمایشی متوسطه
۰/۰۰۰	۲/۲۵۳	۷/۲۲۰*	کنترل پیشرفته	آزمایشی پیشرفته

جدول ۴- محاسبه تفاوت میانگین مهارت گفتاری در سطوح مختلف

سطح معناداری	انحراف استاندارد	تفاوت میانگین	گروه	گروه
۰/۰۰۰	۲/۰۶۱۰۵	-۹/۳۵۲۵۶*	کنترل ابتدایی	آزمایشی ابتدایی
۰/۰۱۱	۲/۱۴۹۱۱	-۵/۶۵۱۵۲*	کنترل متوسطه	آزمایشی متوسطه
۰/۱۱۱	۲/۱۴۹۱۱	-۲/۴۷۷۲۷	کنترل پیشرفته	آزمایشی پیشرفته

\*در سطح  $> 0.05$  معنادار است.

همان‌طور که در جداول ۳ و ۴ قابل مشاهده است، تفاوت میانگین در سطح ابتدایی و متوسطه به طور معکوس معنادار است. این رابطه به نحوی است که، میانگین نمرات گروه کنترل از گروه آزمایشی بالاتر و این امر بدان معناست که استفاده از ابزار وب مبنای تأثیر مثبتی بر ارتقای مهارت مکالمه فراگیران نداشته است. بر اساس جدول ۴، تفاوت میانگین در سطح پیشرفته معنادار نیست. این امر نشان دهنده تأثیر بسیار کم این ابزار در سطح پیشرفته است. بنابراین می‌توان چنین استنباط کرد که برای آموزش این مهارت روش‌های رو در روی سنتی خصوصاً در سطوح پایین‌تر می‌تواند مفیدتر و موثرتر باشد.

از: ویکی‌ها، وبلاگ‌ها، شبکه‌های اجتماعی، ایمیل و پادکست-ها بود. شیوه آموزشی به این صورت بود که هر یک از چهار مهارت اصلی زبان، از طریق یکی از ابزارهای مذکور آموزش داده شد. برای مثال حجم وسیعی از متون درک مطلب که مربوط به مهارت خواندن می‌شود از طریق صفحات ویکی آموزش داده شد. روش آموزش مهارت نوشتاری از راه ایمیل، وبلاگ و شبکه‌های اجتماعی بود. پس از پایان هر جلسه، دانش‌آموزان در وبلاگ شخصی خود چکیده‌ای از مطالب آموزش داده شده در آن جلسه را ثبت و به ارزیابی و بیان دیدگاه خود در مورد مطالب آموزش داده شده و کیفیت آنها می‌پرداختند. دانش‌آموزان از طریق شبکه‌های اجتماعی با هم در ارتباط بودند، نظرات خود را ارسال می‌کردند، از طریق ایمیل نیز با هم و با مدرس در ارتباط بودند.

پادکست‌ها و وادکست‌ها برای آموزش مهارت شنیداری استفاده شد و همچنین گپ شنیداری جهت آموزش مکالمه به کار گرفته شد. این در حالی بود که گروه کنترل از چنین شیوه آموزشی بی‌بهره بودند و تنها با روش متعارف، همان مفاهیم را دریافت می‌کردند. پس از پایان آزمایش، آزمون پیشرفت مبتنی بر آموزش‌های انجام شده طراحی و برگزار شد و نمرات به‌دست آمده از این آزمون مبنای تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون‌های ANOVA و Post hoc جهت محاسبه تفاوت میانگین بهره گرفته شد.

جدول ۱- آزمون ANOVA برای مهارت شنیداری

-	مجموع مربع	df	مربع میانگین	f	سطح معناداری
بین گروهی	۳۱۸۲۹/۰۰۷	۵	۶۳۶۵/۸۰۱	۲۱۸/۵۳۸	۰/۰۰۰
میان گروهی	۱۸۹۳/۳۸۸	۶۵	۲۹/۱۲۹		
مجموع	۳۳۷۲۲/۳۹۴	۷۰			

### ۳- نتایج و بحث

سؤال اول: تا چه اندازه سطح زبانی شرکت‌کنندگان در این تحقیق در استفاده از ابزار وب ۲ مؤثر است؟  
برای پاسخ به این سؤال، از آزمون‌های ANOVA و Post hoc جهت محاسبه تفاوت میانگین هر یک از مهارت‌ها در سطوح مختلف بهره گرفته شد. در جداول ۱، ۲، ۳، ۴ و ۸ نتایج به دست آمده، نشان داده شده است.

بررسی تأثیر استفاده از ابزارهای تحت وب در ...

خصوص ویکی‌ها، وبلاگ‌ها، و شبکه‌های اجتماعی بر ارتقا سطح دانش خواندن و درک مفاهیم زبان‌آموزان است. از سویی تفاوت میانگین موجود بین گروه کنترل پیشرفته و گروه آزمایش متوسطه، و نیز تفاوت میانگین، میان گروه کنترل و آزمایش در دو سطح متوسطه و پیشرفته نشان می‌دهد که ابزارهای یاد شده بر سطح متوسطه تأثیر محسوس-تری داشته‌اند.

سؤال دوم: آیا بین سطح زبان فراگیران و به کارگیری فناوری

وب ۲ رابطه‌ی معناداری وجود دارد؟

جدول ۹- مقایسه تفاوت میانگین دو گروه در سه سطح زبانی و

سطح معناداری آنها

سطح معناداری	انحراف استاندارد	تفاوت میانگین	گروه کنترل	گروه آزمایشی
۰/۱۳۷	۶/۶۷۳	۱۰/۰۴۵	سطح ابتدایی	سطح ابتدایی
۰/۰۰۰	۶/۹۵۸	۳۲/۴۸۵*	سطح متوسطه	سطح متوسطه
۰/۰۰۰	۶/۹۵۸	۳۰/۱۹۷*	سطح پیشرفته	سطح پیشرفته

\*در سطح  $> ۰/۰۵$  معنادار است.

در مورد سؤال دوم، همان‌طور که در جدول شماره ۹ مشاهده می‌شود، میانگین نمرات دو گروه کنترل و آزمایش در دو سطح زبانی متوسطه و پیشرفته تفاوت معناداری دارد. اما در سطح ابتدایی این تفاوت معنادار نیست. به عبارت دیگر می‌توان استنباط کرد که میان سطوح زبانی مختلف و به کارگیری فن‌آوری وب ۲ رابطه معناداری وجود دارد، به گونه‌ای که با افزایش دانش زبانی زبان‌آموزان، میزان تأثیر استفاده از ابزارهای وب مبنا بر چهار مهارت اصلی زبان‌آموزان بیشتر نمایان می‌گردد.

#### ۴- نتیجه‌گیری

به عقیده بسیاری از پژوهشگران استفاده از ابزارهای وب مبنا می‌تواند در آموزش زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم مفید واقع شود. در مطالعه حاضر تلاش شد تأثیر استفاده از این ابزارها بر مهارت‌های چهارگانه اصلی مورد بررسی دقیق‌تر و جامع‌تری قرار گیرد. از این رو در انجام این پژوهش ابزارهای وب مبنا از جمله وبلاگ‌ها، ویکی‌ها، شبکه‌های اجتماعی، سرویس ایمیل، و پادکست و وادکست‌ها مورد استفاده قرار گرفت.

نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان داد که استفاده از ابزارهای وب مبنا می‌تواند در افزایش سطح مهارت فراگیران

جدول ۵- آزمون ANOVA برای مهارت نوشتاری

مجموع مربع	df	مربع میانگین	f	سطح معناداری
۳۰۹۸۴/۱۳۹	۵	۶۱۹۶/۸۲۸	۲۱۹/۲۹۲	۰/۰۰۰
۱۸۳۶/۷۹۱	۶۵	۲۸/۲۵۸		
۳۲۸۲۰/۹۳۰	۷۰			

جدول ۶- محاسبه تفاوت میانگین مهارت نوشتاری در سطوح مختلف

گروه	گروه	تفاوت میانگین	انحراف استاندارد	سطح معناداری
کنترل ابتدایی	کنترل ابتدایی	۴/۱۷۹	۲/۱۲۸	۰/۰۵۴
کنترل متوسطه	کنترل متوسطه	۹/۵۶۸*	۲/۳۱۹	۰/۰۰۰
کنترل پیشرفته	کنترل پیشرفته	۹/۶۳۶*	۲/۳۱۹	۰/۰۰۰

\*در سطح  $> ۰/۰۵$  معنادار است.

همان‌طور که در جداول ۵ و ۶ مشاهده می‌شود، تفاوت میانگین در دو سطح متوسطه و پیشرفته معنادار است. این مقدار نشان دهنده تأثیر مثبت استفاده از ابزارهای وب مبنا، به خصوص وبلاگ‌ها و سرویس ایمیل بر ارتقای سطح مهارت نگارشی فراگیران است. همان‌طور که پیداست این تفاوت در سطح ابتدایی معنادار نیست و نشان می‌دهد این ابزار در سطح ابتدایی تأثیر خاصی بر افزایش دانش نگارشی زبان-آموزان نداشته است. از سویی، با توجه به تفاوت میانگین موجود بین دو گروه آزمایش و کنترل در دو سطح متوسطه و پیشرفته می‌توان نتیجه گرفت که تأثیر این ابزارها بر مهارت نگارشی در سطح پیشرفته اندکی بیشتر از سطح متوسطه بوده است.

جدول ۷- آزمون ANOVA برای مهارت خواندن و درک مطلب

مجموع مربع	df	مربع میانگین	f	سطح معناداری
۳۷۴۶۵/۵۶۲	۵	۷۴۹۳/۱۱۲	۲۴۹/۷۵۸	۰/۰۰۰
۱۹۵۰/۰۹۸	۶۵	۳۰/۰۰۲		
۳۹۴۱۵/۶۶۲	۷۰			

جدول ۸- محاسبه تفاوت میانگین مهارت خواندن و درک مطلب

در سطوح مختلف

گروه	گروه	تفاوت میانگین	انحراف استاندارد	سطح معناداری
کنترل ابتدایی	کنترل ابتدایی	۱۴/۵۰۰*	۲/۱۹۳	۰/۰۰۰
کنترل متوسطه	کنترل متوسطه	۱۷/۹۴۷*	۲/۲۸۶	۰/۰۰۰
کنترل پیشرفته	کنترل پیشرفته	۱۶/۸۱۸*	۲/۲۸۶	۰/۰۰۰

\*در سطح  $> ۰/۰۵$  معنادار است.

همان‌طور که در جداول ۷ و ۸ مشاهده می‌شود، در همه سطوح تفاوت معناداری میان گروه کنترل و آزمایش وجود دارد که حاکی از تأثیر مثبت استفاده از ابزارهای وب مبنا به

- Behavioral Sciences, Vol. 18, 2011, pp. 537–543.
- [8] Abdous M. & Facer B.R. & Yen C.J., Academic effectiveness of podcasting: A comparative study of integrated versus supplemental use of podcasting in second language classes, *Computers & Education*, Vol. 58, 2012, pp. 43–52.
- [9] Thorne S.L. & Payne J.S., Evolutionary trajectories, Internet-mediated expressions, and language education, *CALICO Journal*, Vol. 22, No. 3, 2005, pp.397-37.
- [10] Chong E., Using blogging to enhance the initiation of students into academic research, *Computers & Education*, Vol. 55, 2010, pp. 798-807.
- [11] Grossecck G. & Holotescu, S., Microblogging multimedia-based teaching methods best practices with Cirip, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, Vol. 2, 2010, pp.2151–2155.
- [12] Ebner M. & Lienhardt C. & Rohs M. & Meyer I., Microblogs in Higher Education – A chance to facilitate informal and process-oriented learning?, *Computers & Education*, Vol. 5, No. 5, 2010, pp. 92–100.
- [13] Lomicka L. & Lord G., A tale of tweets: Analyzing microblogging among language learners, *System*, Vol. xx, 2012, pp. 1-16.
- [14] Lockyer L., & Patterson J., Integrating social networking technologies in education: A case study of a formal learning environment, 8th IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies, Vol. 1, No. 5 July2008.
- [15] Conole G., & Culver J., The design of Cloudworks: Applying social networking practice to foster the exchange of learning and teaching ideas and designs, *Journal of Computers & Education*, Vol. 54, 2010, pp. 679–692.
- [16] Uzunboylu H. & Bicen H. & Cavus N., The efficient virtual learning environment: A case study of web 2.0 tools and Windows live spaces, *Computers & Education*, Vol. 56, 2011, pp. 720–726.
- [17] Omar H., Embi M. A., & Yunus M. M., Learners' Use of Communication Strategies in an Online Discussion via Facebook, *Procedia of Social and Behavioral Sciences*, Vol. 64, 2012, pp. 535 – 544.
- [18] Beldarrain Y., Distance education trends: Integrating new technologies to foster student interaction and collaboration, *Distance Education*, Vol. 27, No. 2, 2006, pp. 139-153.
- [19] Parker K. and Chao J., Wiki as a Teaching Tool, *Interdisciplinary Journal of Knowledge and Learning Objects*, Vol. 3, 2007.

زبان انگلیسی مؤثر باشد، هرچند این تأثیر در سطوح بالاتر چشم‌گیرتر است. از سویی، با توجه به نتایج به دست آمده از بررسی تأثیر ابزار وب مبنا بر مهارت‌های اصلی چهارگانه، می‌توان این طور نتیجه گرفت که این ابزارها بیشترین تأثیر را به ترتیب بر مهارت خواندن و درک مطلب، نوشتاری و شنیداری دارند، حال آنکه در افزایش مهارت گفتاری، همچنان روش‌های سنتی متداول ارجحیت دارند.

در واقع این ابزارها محیطی کاملاً پویا و مطابق با فعالیت‌های روزمره فرد را فراهم می‌کنند. این امر باعث می‌شود زبان-آموزان از طریق فعالیت‌های متداول خود به یادگیری و ارتقای سطح مهارت خود بپردازند. با توجه به اینکه ابزارهایی که بیشترین تأثیر را بر مهارت‌های خواندن و درک مطلب و نوشتاری داشتند جزء شناخته‌شده‌ترین و از لحاظ کاربرد ساده‌ترین ابزارهای تحت وب در ایران هستند، تدوین برنامه-ای جهت معرفی و آشنایی مدرسین و فراگیران با دیگر ابزارهای کاربردی تحت وب ضروری به نظر می‌رسد. از سوی دیگر، ضروری است مطالعات بیشتری در حوزه آموزش زبان انگلیسی با استفاده از این ابزارها صورت گیرد تا بتوان به روش تدریسی مؤثر در به کارگیری ابزار تحت وب دست یافت.

## مراجع

- [1] Alexander B., Web 2.0: A new wave of innovation for teaching and learning? *Educause Review*, Vol. 41, No. 2, 2006, pp. 33-44
- [2] Yang S.C. & Chen Y.J., Technology-enhanced language learning: A case study, *Computers in Human Behavior*, Vol.23, 2007, pp. 860–879
- [3] Küfi E.Ö. & Özgür B., Web 2.0 in learning English: the student perspective, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, Vol. 1, 2009, pp. 326–330.
- [4] Bran R., Do the Math: ESP + Web 2.0 = ESP 2.0!, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, Vol. 1, 2009, pp. 2219–2523.
- [5] Pop A., The impact of the new technologies in foreign language instruction our experience, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, Vol. 2, 2010, pp. 1185–1189.
- [6] Montero-Fleta B., & Perez-Sabater C., A research on blogging as a platform to enhance language skills, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, Vol. 2, No. 2, 2010, pp. 773-777.
- [7] Amir Z. & Ismail K. & Hussin H., Blogs in Language Learning: Maximizing Students' Collaborative Writing, *Procedia Social and*

- [23] Goglewski M., Meloni C., & Brant J., Using email in foreign language teaching: Rational and suggestions, The Internet TESL Journal, Vol. 7, No. 3, Retrieved February 28, 2010, from <http://iteslj.org>.
- [24] Motallebzadeh K., Integrating Emailing Tasks into EFL Reading Comprehension Classrooms, Journal of Language Teaching and Research, Vol. 2, No. 4, 2011, pp. 881-886.
- [25] Radzikowska M., Conversation by blog: Expanding personal technology into the academic community, 2004. <http://www.ualberta.ca/COMSPACE/coneng/html/papers/MRadzikows>.
- [20] Gokcearslan S., & Ozcan S., Place of Wikis in Learning and Teaching Process, Procedia - Social and Behavioral Sciences, Vol. 28, 2011, pp. 481 – 485.
- [21] Millea J., Green I. & Putland G., Emerging technologies: A framework for thinking, Canberra: education.au limited, 2005 [verified 7 Apr 2007] [http://www.det.act.gov.au/publicat/pdf/emergin\\_gtechnologies.pdf](http://www.det.act.gov.au/publicat/pdf/emergin_gtechnologies.pdf)
- [22] Heilesen S. B., What is the academic efficacy of podcasting?, Computers & Education, Vol. 55, No. 3, 2010, pp. 1063–1068.